

EN XERRIM

SETMANARI BILINGÜE, SATIRIC Y DE BON HUMÓ

Per amunt

Lectós bavau, que comensant per la setmana que vé EN XERRIM sortirá en tamañ mes gros, ¡molt més gros! a causa de sa gran aceptació que té y d'es molts articles que queden sense publicá.

Nòltros som així. Sempre anam per amunt, y may per avall, en s'idea de satisfé es nostros lectós en tot y per tot.

Ala idó. Salut y pessetas, y que Deu vos alliber d'una mal de quixalada grossa.

DESDE PALMA

Las señoras Toreras

La Fiesta de la Flor nació en Palma con *ma-lorum signum*.

Pareció que tenía estrella, cuando la sacó de pila la Generala Borbón, pero *la estrellaron*, de consumo, sotanas intrasigentes, beatas obtusas, niñas *bieso* y mamás góticas.

Escojer el día del Corpus para esgrimir el sable, aunque galantemente, fué un delito de aquellos que aquí se pagan con la implacable hostilidad; mezclar la sangre *azul* con la sangre de *borchata* y no dar la exclusiva a nuestras pocas señoritas *indispensables*, fué matar en flor la fiesta de la flor y otro delito que convirtió el corazón de ella en un trozo de *espato-fluor*.

Por si tantas calamidades no bastaban se sirvió darla la puntilla definitivamente *Madame Romanones* al retener el capital de la última jornada antituberculosa, capital que ultimamente soltó tras un sin número de incidentes poco honorables para la susodicha *madame*.

Nuestra Junta de Damas de la Liga antituberculosa (y no hay que confundir *tubérculo* con *ber-tu-culo*), que nunca simpatizó con la fiesta de la flor, acaba de entonar, en su memoria, el último responso resucitando, de paso, los dos medios de allegar dinero mas españoles que existen; un sorteo con vistas a dos láminas de quinientas pesetas ¡olé! y una gran corrida de toros de muerte ¡requeté olé!

No se diga que tendrá que ver la beatitud con el arte de Cúchares. Aparte de que, como dicen los jesuitas, el fin justifica los medios, ya cantaban nuestros antepasados que

el arte del toreo
vino del cielo.

y muchos años hace que existe una santa Verónica y un san Marcos más torero que el Gallo.

Yo me declaro admirador de esta cuadrilla de señoras que ya cuentan por anticipado el beneficio de taquilla para dedicarlo a sus fines filantrópicos y desde ahora me parece vislumbrar sus piadosos trabajos encaminados a llenar palcos de buenos cristianos y doncellas castas, tendi los y gradas de Luises e Hijas de María y barreras de curas y sacristanes.

Señores: Para el domingo gran corrida de to-

ros de muerte con el permiso de la Autoridad *Eclesiástica* y el beneplácito del *Señor* a cargo de Saleri II, Fortuna y Camará.

¡Camará! Como vayan esas *Señoras* toreras del margen al desfile con mantilla blanca se ganan el próximo domingo la primera ovación del orbe católico.

JIMENEZ

LO DE SEMPRE

—¿Vol dí t'ets fet socialista?
—¡Idó!

—Heu trób ben estrañy.
—Já fá casi aprop d'un any que vaitx aumentá sa llista.

—Idó assént així Tonió, si dues cases tenías una a mi m'en donarías.

—¿Y porque no?

—Y cumplint es reglament qu'es socialisme te mana si compres qualche semana dos porcs; sense impediments y fontó amb satisfacció toduna heu dividirás y un a mi m'en donarás.....

—¿Y porque no?

—Are ja heu comprend, jo bé, s'idea es de sas guapetas si tenías cent pessetas no tendrías mes que fé una fácil divisió,

y cuant llesta la tendrías cincuenta m'en donarías.....

—¿Y porque no?

—Y en fin per acabaró si dos pans també tenías de segú un m'en donarías.

—¡Cá hombre! Aixó si que nó.

—¿Y porque? Explicamó.

pués jo fíy meu no'hu entenc.

—Perque an es dos pans los tenc, y a lo altre no.

PEP NOY

PER NO SEBRE S'ESPANYOL

No fa masse temps que desembarcá a nes port de Barcelona un inglés, el cual venía per visitá tota Espanya, atraít per sa gran anomenada de bella y panorámica que sa nostra Nació te per tot el món.

Lo primé de tot que fé, va se cercá una bona fonda ú hotel per deixarhi s'equipatje que duya y a forsa de dá voltas per ramblas, carrés y carreróns, trobá un hotel a nes seu gust. Entrá, fe trato per diari li ensenyaren es seu cuarto y después de canviarsé de traje resolgué de ja ana a doná un paseix per comensá a coneixe sa ciudat condal, pero antes d'allunyaré de s'hotel volgué

copiá es nom des carré per si se perdía y al efecte se tragué un papé y un lapis y cuant vé un lletrero que li paresqué contenía es nom des carré el copiá lletra per lletra y seguí caminant sense rumbo fitso, lo que motivá que cuant es nostro inglés des cuento volgué regressá a s'hotel js no sabé per ahont havia passat y se perdé, com na uralment pot suposá cualsevol haje estat a Barcelona, eran las dues y cansat ja s'inglés de cercá inutilment mirá si veyá un guardia per ensenyarli es paperet y que l'orientás per trobá s'hotel, pero així com es municipals son com es papés de banc, que no les tenim cuant les hem de manesté, no's d'estrenyá que s'inglés tampoc vé cap municipal pero en canvi vé una senyoreta molt presumida que venía cap a éll, y traguentsé es capéll li té senya de que fés el favó de lletji es paperet. Sa senyoreta molt amable agafá es papé pero apenas el lletji rompé a riure y li tirá aquella copia a se care, lo qu' estrenyá s'inglés perque havia sentit ponderá s'amabilitat de sas espanyolas. Amb aixó passá un senyó y poc més o menos li fé un fet semblant a nes de sa senyoreta: mirá es papé y l'hey tirá a sa cara es temps qu' alsava es bastó amenant.

S'inglés estava que trinava, no poguent adiviná es motiu d'aquellas burlescas y bruscas maneras de rebrerlhó, pero així com Deu no desempara may a nes que van amb bona fe tampoc desemperá s'inglés posant a nes seu camí un paisá seu molt conegut. Es nostro protagonista no perdé cala contant a nes seu providencial paisá lo de sa copia des nom des carré, lo de sa burla de sa senyoreta y lo de sas amenássas des senyorot.

—Ensenyem sa copia—li suplicá s'amic. Aquést l'hey entregá y cuant la vé també sa posá a riura com sa senyoreta, amb sa diferenci qu' aquest li explica es motiu.

Aquell paperet en lloc de du copiat es nom d' un carré duya copiat un avis que deya:

SE PROHIBE MEAR EN ESTA FACHADA

N.º URBANO

France, July 1918.

Sa festa des carré de sa Lluna

DISSAPTE DIA 6

Per comensá es programa, es dematí devés las set y mitja, passaren es bou que l'acompanyaven tots es boues d'es poble y

sas típicas xeremias
qu'en bastante mala pata
mos tocoven *melodias*
dantmós una santa lata

Es vespre a las nou gran iluminació, que mos feya está a las foscas. Una de sas notas mes pintorescas que presenciaren, fonc dos salamóns fets de papé de coló amb espelmas encesas colocade dins lleternas a un, y a dins gabiots, caixonets o no sabem qué a s'altra. Un estave colocat a, devore es cadafal y s'altre aprop de *C'an Lluissa*.

Lo que també es digne de mencioná es sa fatxada de *C'an Prunera* ahont hey havia encesas una infinidat de bombillas eléctricas, posadas per entre ets adornos que feyen sas barandas d'

XERRIMADES

n balcó gros, y uns altres ferros que demunt és balcó s'aixecaven, dant gran realce a sa festa.

Sa música mos tocá varias pessas mes antigas qu'es descubrimt de sas Américas.

Per sa festa hey hagué gran animació. Una barbaridat d'atlotas y joves, de veys y veyas, y de cans y de cusses se passatjaven d'un vent a s'altre; y sas atlotas

amb parulas ben poc vanes
an es novios amoixaven
per veure si las compraven
un amutet de vellanes.

Es truy durá fins a las onse y mitja, que tot-hóm prengué sas d' aná a jeure.

DIUMENGE DIA 7

Es capvespre a las sinc torná comensá sa festa. Per principiá feren una correguda de cintas, ahont hey corregueren més de coranta ciclistas tots en sa fé de gonyá es premit, premit que gonyá es Guixaire.

A sa correguda hey hagué esclats per llarc, crits renou y riayas.

Llevó feren dues corregudas de bicicletas a marxa lenta.

A sa primera la guanya es Pajés, y a sa segona en Pep Bolé contant es carroaximonumentalíssim xasco d'en Miquel Tiba.

Es vespre hey torná havé música, molt de truy uminació, y balls de boleros, ahont en Moreno n fé de grosses.

S'alegría amb tots reynava
aspirant aquell ambient
es témps que tot es jovent.
moit gojós sa passetjava.
Y es joves tots satisfets
atlotas acompanyaven
y xerrant las empantxaven
de confits y cacahuets.
Las dotse y mitja tocave
cuant tot s'anave acabant
y sa gernació bavant
cap a caseua j'anave
Y joves amb alegría
deyan am cares xelestas:
¡Llástima que de tals festas
no sen fassen cada dia!

PEP NOY

Sa cansò de moda a Ciutat

Es mes veyá qu'en Morro de s'Ajuntament. La publicá l'any 1895 a demunt es setmanari *El Tontó* que sortí a Palma, un amich nostros que llevó era mes jove y tenia mes delit. A les hores foren poch es qui la lletjiren y es més extrañat de sa popularidat d'enguany tal volta es és mateix autó que no poria sospitá may que 23 anys después tots ets atlots de Mallorca amb ella havien de fé mal de cap a n'el *Sumsum borda*. Sa cansò diu així:

LOCADA

En Pep Gonella té
un ca de bou
baratat amb'un ou
de xorigué
que li vá dá es porqué
de Son Caliu
Aquest homo ara viu
devés Son Serra;
sap tocá tant guiterra
com casteñetes;
guardé moltes pessetes
dins un capell;
es cuñat d'en Porseu
y d'en Cabrit
se va tayá un dit
fent un llaut
a causa d'un puput
felanixé.
que feya de barbé
devés ca'n Pau,
cosí d'en Nicolau
qui matá s'ase
aficantllí una espasa
demunt ses anques,
Olivera, sas branques
te son caigudes.
María si no mudas
tornarás loca
perque fas foc en soca
d'aubercoqué;
menja lo qu'has masté,
beu molt de vi
que si no'hu fas així
no estarás bona.
Ara veitx sa madona
de Son Canari
que deu passá el rosari
com sempre fá.
També veitx es jermá
d'es garrigué
qu'ua trobat un pané
de caragols

y ara arrepassa cols
per cuinarlos.
Crec que pot menjarlós
crús com están;
may res d'aquest patán
heu d'estreñá.
A devant mí menjá
mitx bou torrat,
un plat gros estibat
de guatlaletes,
catorse gallinetas
un anellet
seguit d'un ribellet
ple d'ensiam;
y encara no acabám
aquestes bromes:
menjá un covó de pomes
de Puigpuñent,
derrera mes de cent
melicotons
y begué vint cortons
de ví molt bo.
No se com no fé es tro
tal aubercoch.
Mereix tirá a n'es foch
per insaciable
o posarlo a s'estable
donantllí paya.
Si dais qu'aixó es rondaya
no endevinau;
pero si tots cailau
y ningú riu
y ademes tots tenui
un uy tencat,
sabreu qu'es lo contat
una locada.
Si no vos ha agradat
es perqu'es fada.

MARÓ

Agost 1899

Pe sa copia
XIRRIS

Y pareix que sa Compañia d'es Ferrocarrils de Sóller, fá témps ha posat uns cartells diguent que si cert públic segueix anant allá per fé renou y desbarats, posarán billets d'anden, pagant per lo tant cinc céntims per entrá.

¡Ah accionistas! ¡Que los posin, que los posin! Així treureu bons interessos de sas accions.

Diumenje decapvespre durant sas corregudas de bicicletas an es carré de sa Lluna, hey passá un fet que mos omplí es có de dol.

Nada menos que cuánt mes distret tothóm estava, y es carré sa trobava mes atestat de gent, s'en vé sa bota pública regant es carré.

No vos deim res pús. Tota sa gernació per pó d'esquits s'enfonyava per carrerons y cases, però com era tanta, en quedá mes de la mitad a defora rebent una *ducha no muy apetecible*.

Aixó es un escándol intolerable que no mos passa per dins es canó d'es... rentadó, *por supues-to*.

Una de dues: O es batle no sabia qu'hey hagués festa o ha perdut sa xeveta.

De sa Regió

DE BINISALEM

Un jove que sosten está ben educat y sebre ahont té es dit petit, per s'afecte que té a sas atlotas y per lo que les estima te s'ocurrenci de fé publicá aquesta relació, no per agraviá ningú, ni per molestá cap atlota, sinó per corretji un defecte que té una joveneta que viu per sa part d'es ponent d'es carré de Seuva, y perque no li agrada sortí demunt EN XERRIM, no l'anomenarem pes nom que li posaren cuánt encara no tenia lo qu'are ja té, sinó que darem varias senyas a fi que se puguen fé carre de qui es ella.

Es una joveneta que conta uns quinze anys, baixeta, guapa per darrera y no molt lletja per devant, presumida, pretensiosa, golosa, peguenyosa, sorellosa, mal criada, bastant camuda pes devants, y bruta pes devalls no'hu porem dí, perque no l'hey hem vist, apesá que per demunt heu es bastant.

Pues aquesta ditxosa atlota té un singulá defecta y consisteix en s'ensay d'arrencarsé una fleuma y escopirle demostrant teni oy cuánt encuantra un o altre jove que li sia antipático cosa qu'heuria de suprimí, pués si ella no'hu compren, ja heu comprenen ets altres diguent que fent aquestas cosas pareix una qu'está així com Deu vol.

UN PINYOL DE NISPERO

DE MANACÓ

Per aquestas terras manacorinas, hey viu un bitxo o un jove qu'es igual, que se creya festetjá una jove modista, de pes carré d'en Eulesa, y noltros creyam qu'ell cumplia sa seua obligació pués quant era hora d'aná a veura sa seua estimada Dulcinea, com deya *don Quijote*, fós allá ahont fós, malament sigués per sa taula d'es joc, tot heu deixava. Però darrera sa can troba ets ossos, y cuánt ell s'hagué menjat sa popa conquistanté a ella se trobá en sos ossos de s'ompare de sa modista, que deya que no el volia per essé massa perdut, y are resulta que no vol sa fia perque li a nava a doná un garré senyó.

Aquest *Tenorio* manacorí, fé es papé de llést pues antes d'hora s'en temé, gonyantsé una ditada de mel, glori d'ell y de sa seva generació, com aquell qui diu, apesá qu'en aquest mon sen hagui guanyades pocas pues té poca graci en tot, menos amb qu'estió de jocs y d'alsá es colso, amb glori d'es suc, causa qu'hagui perdut part des poc coneixament que tenia.

Si voleu sebre ell qui és basta vos digue qu'es és jove mes calavera de sa plassa d'en Ramón Lull y si ell vol sebre qui som jo qu'hem contest, y llevó hem llevaré sa careta que m'encubreix.

UN MANACORÍ

DE MURO

8.000 duros al minuto--Si es bo sebre sumá

Ara comensa es cuento. Aixó era y no era..... Tots hem sentit parlá, qui més qui menos de sas costums sagradas que observaren es nostros avant-passats. Si mos fitsam en sas artes, mos ho diu amb lengo de bronso y de marbre, Babilonia, Ejipte Grecia y Roma. Si mos fitsam amb sas costums religiosas, mos parlen també ben clarament del cel d'es nostros avant-passats, desde sas més atrevidas Catedrals fins a sa més hümil Ermita. De sas costums y usanses guerreas, y d'ets diferents regimens politics, es fiys d'en Herodato també prou s'encuidaren de fermosó constá.

Idó bé, ell heu de creura y pensá que ja en aquell témps, hey v'havé an és poble que vos he dit, un

homo tan bó y cristiá que jutjant a n'ets altres com a semblants a ell, vuy di creguentsé que perque ell era bó tots ets altres també heu eran, vivia santament amb aquella fé que mos contan d'en Abraham y amb aquella esperansa que just pot doná l'Iglesia Católica.

Així visqué tota sa vida fins qu'arribá el dia en que augurant que no podrian essé mols es que li restassin de vida resolgué posá sas cosas conforme, encomená sa seva ánima a Deu, vá fé testaments y piadosament pensant, hem de di que s'en aná cap dret al Cel.

Com poden creure y pensá es testament que va fé aquest homo v'assé una cosa que sols en aquell témps se podia fé. Un testament que... No rés, si Deu y el Rectó de Muro heu volen, ja el publicarem dissapte que vé.

NICK KARTER.

DE ESPORLAS

Per Esporlas hey ha certa joveneta que fá de fabri cante qu'ha perdut sa xaveta o no sabém qué.

Es és cas que diu qu'a dins Esporlas no hey ha cap jove que li agradi, mes que tres, que per cert son rics.

Y ahont surt qu'una misera fabricante, se vulgure posá amb tres joves rics? Com d'altres aquesta fabricante té aquest *cap de ferro* que no'hu compréngue?

Ja'hu sabeu joves esporlarins: an aquesta atlota que te aquest *cap de ferro*, no importa li digueu rés, que tant mateix no li agradan més qu'aquells qu'hem dit y no rebreu mes qu'una mala carabassa.

—¡Ola! ¿qu'ets tú?—Idó hombre, y ¿com així en sa nit no et vehuen pel mon?—Si. El dimoni vá ara de nits per aquest carrés de Esporlas.—¿Perque? Perque a lo menos te surt aquell jove que té pague de Rey, té fá posá sas mans demunt es cap, te registra y cuánt t'ha mirat tot lo que dús t'envia a jeura y ¡ojol! si hey vas.—Pues ja m'han dit qu'heu ha fet a varios an aixó, ¡y si mo fes a jo!—¿Qué?—M'en aniria a jeura com ets altres. Perque es sabut que cuantre sa forsa no si pot lutxá.—Mes valdria qu'aquest *moneyato* cumplis amb sos seus devés, y deixás aná lo que no li importa com fa fent aixó. Perqu'ha de sebre ell qu' es un manat nòstro; que lo que cobra heu pagam nòstros demunt sa cédula personal; y que no el pagam perque mos enviá a jeure sinó perque cumpligues amb sos seus devés, y no fassi *lletradas* duguent es *capell* devall es brás acompanyant atlotes, fent de *pelul* allá ahont sabem que no es més qu'un *pelat*.—Saps qu'aquest no estirá bé fins qu'el traguem d'es poble—Si pero después d'haverli tayat en redó es coll... de sa camia que sempre el dú brut.—Mes sa mosca ja mos puja *al nás* y així es qu'es fá precis mirem qu' hem de fé.—Sols queda una solució: qu'es que prengui sa carretera y vajigue a caseua a fé de *gomós* qu'a Esporlas es canostra y a canostra comandam noltros, y no ets esters.—O agafá un garrot y..... ja saps la resta.

JUANITO

D'ALARÓ

Notici sensacional es sa que corra per dins cafés y tavernas d'Alaró respecta de si o no tornará loco es Corresponsal d'es *Foch y Fum*, o si ha quedat arfitxiat per culpa d'una fumasa municipal degut segons diu sa seua dona an es mareitx que li donava es *Rosari Consistorial Alaroné*, estant sempre resant y diguent qu'ell era s'únic que posaria a retxa ets asuntos municipals, valguentsé d'es seu aparato, molt fatuo, estampant quatre beneituras demunt es setmanari que serveix, arribant a tal punt sa mania de trobá que dí, que l'han posat en perill de perde es carabassot o sa carabassa que no es de cabeis d'àngel y que solen ferne confitura.

Per mes qu'ell diga qu'es per sa caló venguda depressa que retirá es *Rosari Consistorial Alaroné* y que no vol treura pus trastos o pedassos veys; no es vé, segons sa diu pes poble Es per pó que no li enfilin per devés es nás que no el té petit un *Gloriapali* vert que ja fá estona li tenen promés y ferli devallá en trés en trés ets escalons de la Sala cap a sa plassa per havé faltat a sa cultura que sa deu havé de teni y guardá en certs agtes públics, ni promoure cuestions en sos qu'asisteixen com vá sotsehi a una de sas sessions passadas.

Per altre part que se li ha de fé, tractansé d'un individuo que no ha fet més qu'aficá tatxes tota sa vida?

Cuydado senyó Alcalde, rés se li ha de teni en conta perque llevó aferrantsé a sa lley d'Accidents de trabay y vosté heurá de carregá en sa inutilidad en perjudici de sa caixa pública.

Adiós héroe d'es *Rosari Consistorial Alaroné*.

S'OREYOTA